

Komunike Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira (PIC) sastali su se u Sarajevu 25. i 26. marta 2009. godine. Predsjedavajući Vijeća ministara i lideri vladajućih političkih stranaka prisustvovali su dijelovima sastanka.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je nastavio raspravu o mogućnostima tranzicije, kao i o daljnjem budućem angažmanu međunarodne zajednice u BiH. U tom smislu, Odbor je pozdravio pripreme na izradi strategije EU prilagođene specifičnim potrebama BiH i jačanju njene uloge u BiH, nakon tranzicije OHR-a u Ured specijalnog predstavnika Evropske unije. Vijeće za implementaciju mira je istaklo koliko je važno da organi BiH poduzmu mjere koje su potrebne za provođenje Evropskog partnerstva. Jedino tako može se dati praktičan značaj evropskim težnjama BiH.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira podsjetio je odgovarajuće organe na odluku koju je donio na sastanku 27. februara 2008. godine, naglasivši da organi BiH moraju u potpunosti realizirati pet ciljeva i dva uslova prije tranzicije OHR-a u EUSR. Sve dok se ovi uslovi ne ispune, OHR će nastaviti sa postojanjem i realizacijom svoga mandata u skladu sa Općim okvirnim sporazumom za mir (GFAP), čime će osigurati puno poštivanje Mirovnog sporazuma.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira pozdravio je ograničen ali važan napredak koji je postignut u periodu nakon

prethodnog zasjedanja iz novembra 2008. godine. Proces dijaloga i kompromisa koji je pokrenut u Prudu u novembru prošle godine značajno je doprinio ovom napretku. Više dijaloga, više spremnosti za iznalaženje zajedničkih stavova i realizacija već dogovorenih aktivnosti predstavljaju ključ za daljnje pomake. Ostale političke stranke i učesnici procesa koji se odvijaju u Bosni i Hercegovini pozivaju se da ojačaju svoj angažman u razgovorima o budućim reformama i pruže podršku naporima da se realiziraju potrebne reforme da bi zemlja krenula naprijed.

Što se tiče pet ciljeva i dva uslova koje je potrebno ispuniti za donošenje odluke o tranziciji OHR-a u EUSR, Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira pozdravio je usvajanje amandmana na Ustav BiH kojim se Distrikt Brčko definira na osnovu odluka Arbitražnog tribunala, a Distriktu osigurava efikasan pristup Ustavnom sudu BiH. Upravni odbor je također pozdravio činjenicu da je Vijeće ministara u decembru usvojilo Državnu strategiju za rješavanje predmeta ratnih zločina.

Između ostalog, Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira pozdravio je činjenicu da je Vijeće ministara usvojilo revidiranu Strategiju za implementaciju Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir, te uputilo apel Parlamentarnoj skupštini da osigura njeno brzo usvajanje i implementaciju, u saradnji sa UNHCR-om.

Uprkos pomaku u rješavanju nekih ciljeva koji se odnose na zatvaranje OHR-a, Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je izrazio duboku zabrinutost u vezi sa razvojem političke situacije u BiH nakon njegovog zadnjeg zasjedanja. I dalje je često prisutna nacionalistička retorika i retorika podjele, što predstavlja prijetnju suverenitetu i ustavnom poretku BiH. Pored toga, Upravni odbor je osudio aktivnosti i izjave aktera u BiH koje predstavljaju prijetnju osoblju OHR-a, osporavaju autoritet visokog predstavnika i Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira, te se prezrivo odnose prema obavezama strana u skladu sa Aneksom 10 Općeg okvirnog sporazuma za mir

i odlukama visokog predstavnika. Ove vrste aktivnosti izraz su otvorenog nepoštivanja osnovnih principa Općeg okvirnog sporazuma za mir, direktno utiču na političku situaciju, neprihvatljive su i moraju prestati.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira naglasio je da je pitanju ustavne reforme potrebno pristupiti na konstruktivan i realan način sa svih strana. Sa zabrinutošću se konstatuje da to još uvijek nije tako. Sve strane se pozivaju da zauzmu stavove koji bi mogli poslužiti kao realna osnova za pregovore, umjesto postavljanja ultimatumata ili maksimalističkih pozicija kojima se osporava Opći okvirni sporazum za mir. U ovom kontekstu, Upravni odbor sa zabrinutošću je primio k znanju aspekte platforme za ustavnu reformu koju su usvojili organi vlasti RS.

Pored toga, Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je konstatovao sa zabrinutošću da su se nastavili pokušaji odbacivanja prethodno dogovorenih reformi i podrivanja postojećih institucija na državnom nivou. Ove aktivnosti su u suprotnosti sa Općim okvirnim sporazumom za mir i planom izgradnje državnih institucija koji je Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira davno uspostavio. Organi u BiH treba da bez odlaganja preispitaju svoj pristup i igraju aktivnu i pozitivnu ulogu u osiguranju potpunog i neometanog funkcioniranja svih državnih institucija, uključujući i one koje su odgovorne za podržavanje vladavine zakona. U tom pogledu, Upravni odbor je naglasio potrebu da svi organi, zvaničnici i političke stranke bez izuzetka podržavaju vladavinu zakona i suzdrže se od politiziranja krivičnih predmeta koji su u fazi rješavanja.

Vijeće za implementaciju mira je pozdravilo izbor državnog ombudsmena za ljudska prava u decembru 2008. Republika Srpska mora bez odlaganja usvojiti zakon kojim se ukida institucija ombudsmena RS kako bi se prevazišla blokada u spajanju tri institucije.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je ponovo izrazio svoju punu podršku visokom predstavniku i njegovoj mogućnosti da koristi pun spektar svojih ovlasti kako bi se osiguralo puno poštivanje Općeg okvirnog sporazuma za mir, te je podsjetio sve organe u BiH na njihovu obavezu da osiguraju poštivanje ovog sporazuma. U tom smislu, Upravni odbor je izrazio svoje nezadovoljstvo što, uprkos prethodnim upozorenjima i suprotno Aneksu X i Aneksu IX GFAP-a, organi RS i dalje ne odgovaraju na veći broj instrukcija i zahtjeva visokog predstavnika da se osigura pristup dokumentaciji.

Učinak Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine BiH, koji su realizirali manje od 50 posto zadataka koje su planirali za 2008. godinu, razočaravajući je. Upravni odbor je pozvao organe BiH i političke lidere da obnove svoje napore na realizaciji potrebnih reformi i blagovremeno osiguraju imenovanja na ključne funkcije u državnim institucijama. U suprotnom slučaju, BiH će nastaviti da zaostaje na evropskom putu.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira smatra da je neprihvatljivo što Gradsko vijeće Mostara nije izabralo novog gradonačelnika skoro šest mjeseci nakon izbora. Na stranke koje su izabrane u Gradsko vijeće se apeluje da bez daljnjeg odlaganja ispune ovu osnovnu obavezu prema građanima Mostara. Upravni odbor energično je podstakao visokog predstavnika da olakša iznalaženje rješenja za poteškoće koje proističu iz ove situacije.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira izrazio je jaku zabrinutost zbog poteza nadležnih organa Federacije koji su pri imenovanju sudija u Ustavni sud FBiH zanemarili relevantne obaveze Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV) utvrđene Ustavom Federacije BiH. Upravni odbor je naglasio da ta odluka predstavlja napad na institucije na državnom nivou i na temeljni princip nezavisnosti sudstva od političkog uticaja. U skladu sa Ustavom Federacije BiH, Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je naglasio da se samo kandidati koje

predložiti VSTV mogu dalje predložiti za imenovanje, te poziva Dom naroda Federacije da zaustavi i, po potrebi, povuče sve korake koji nisu u skladu sa njegovim obavezama iz Ustava te da osigura poštivanje Ustava.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je oštro osudio napade na novinare i predstavnike nevladinih organizacija u BiH. Ovi napadi dio su zabrinjavajućeg trenda pojačanog pritiska na novinare u cijeloj BiH. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je pozvao lokalne organe na svim nivoima BiH da osude napade na novinare i nevladine organizacije te da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi krivce pozvali na odgovornost. Neadekvatan odgovor na napade samo dodatno ograničava osnovni demokratski princip slobode medija i predstavlja daljnji neuspjeh u ostvarenju sloboda garantovanih Mirovnim sporazumom kao i brojnim međunarodnim obavezama BiH.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je konstatovao da se u BiH osjećaju posljedice globalne ekonomske recesije i pozvao organe u BiH na svim nivoima na koordiniran i strateški angažman kako bi usaglasili i proveli mjere potrebne da bi se odgovorilo na ekonomske i finansijske izazove sa kojima se zemlja suočava.

Upravni odbor je apelovao na nadležne organe da osiguraju brze pomake u sljedećim područjima da bi došlo do realizacije pet ciljeva radnog plana OHR-a:

Cilj 1 – Prihvatljivo i održivo rješenje pitanja raspodjele imovine između države i ostalih nivoa vlasti:

Vijeće ministara BiH treba da pokrene proces izrade inventara državne imovine. Predsjedavajući Vijeća ministara treba da osigura da se ovaj korak poduzme bez daljnjeg odlaganja, te da njegov opseg odražava djelokrug rada Komisije za državnu imovinu, formirane od strane Vijeća ministara 2004. godine. Paralelno s tim, Komisija za državnu imovinu treba da utvrdi

Nacrt zakona o državnoj imovini, koji kasnije treba da se usvoji u Parlamentarnoj skupštini BiH. Sveobuhvatan inventar imovine će služiti kao osnova za interresorni dogovor o državnoj imovini koji će biti predviđen usvojenim Zakonom o državnoj imovini BiH. Nakon što zakon i interresorni sporazum stupe na snagu, potrebno je pokrenuti proces registracije državne imovine.

Drugi cilj – Prihvatljivo i održivo rješenje za pitanje imovine odbrambenih struktura

Ministarstvo odbrane mora pripremiti Sporazum o prenosu nepokretne imovine odbrambenih struktura. Ministarstvo odbrane mora također pripremiti aneks sporazumu o prenosu, koji će sadržavati tehničke detalje vezano za imovinu koja će u budućnosti biti potrebna za odbrambene svrhe, kako je utvrđeno postojećom Odlukom Predsjedništva o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga. Državne i entitetske vlasti moraju potom usvojiti Sporazum o prenosu nepokretne imovine odbrambenih struktura. Organi vlasti BiH takođe moraju u potpunosti implementirati Sporazum o prenosu pokretne imovine odbrambenih struktura. Kao dio ovog sporazuma, Predsjedništvo BiH treba odobriti plan za rješavanje pitanja viška municije, oružja i vojne opreme kako bi se izvršile pripreme za prodaju, uništavanje ili doniranje viška zaliha.

Treći cilj – Okončanje implementacije Konačne odluke o Brčko Distriktu

Nadležni organi vlasti BiH trebaju osigurati stupanje na snagu i potpunu implementaciju ustavnog amandmana o Brčko Distriktu. Entiteti i Brčko Distrikt moraju riješiti preostala pitanja u skladu sa Konačnom odlukom, kao što su pitanja uzajamnih dugovanja, entitetskog državljanstva i memoranduma o razumijevanju iz oblasti snabdijevanja električnom energijom.

Četvrti cilj – Fiskalna održivost

Postoji potreba za daljnjom konsolidacijom fiskalne koordinacije u BiH. Stoga nadležni organi vlasti trebaju osigurati propisno funkcioniranje Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) i Državnog fiskalnog vijeća.

Peti cilj – Jačanje vladavine prava

Nadležni organi trebaju ubrzati implementaciju državne Strategije za rješavanje predmeta ratnih zločina, Strategije za reformu pravosudnog sektora BiH i Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu. Daljnje prisustvo manjeg broja stranih boraca predstavlja problem koji se mora rješavati u skladu s Aneksom 1A Općeg okvirnog sporazuma za mir, u skladu s kojim je zatraženo da te osobe Bosnu i Hercegovinu napuste u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Općeg okvirnog sporazuma za mir.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira podvukao je koliko je važno da organi vlasti BiH što prije ispune ove uslove u potpunosti, kako bi omogućili tranziciju OHR-a u Ured specijalnog predstavnika Evropske unije. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je naglasio svoju punu podršku visokom predstavniku, kako bi pomogao ispunjenje ovih ciljeva i uslova na način koji je u skladu sa sveukupnim ciljem jačanja i unapređenja reformi i osiguravanja da BiH ispoštuje svoje obaveze za evroatlantske integracije. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je zatražio od visokog predstavnika da poduzme sve odgovarajuće mjere kako bi osigurao ispunjenje navedenih ciljeva. Odbor je također podsjetio političke lidere i organe vlasti da pozitivna ocjena situacije u BiH, koju Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira treba dati na osnovu potpunog poštivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, predstavlja drugi uslov koji je Vijeće za implementaciju mira

utvrdilo za zatvaranje OHR-a. Da bi ispunili ovaj uslov, od suštinskog je značaja da bh. politički lideri, kao i institucije na svim nivoima vlasti, u potpunosti ispoštuju Opći okvirni sporazum za mir i izbjegavaju huškačke izjave i aktivnosti koje ugrožavaju Mirovni sporazum ili bi mogle voditi ka pogoršanju političke i sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je pozdravio Rezoluciju Evropskog parlamenta od 15. januara 2009. godine kojom se institucije i zemlje Evropske unije pozivaju da 11. juli proglase Danom sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici, te je preporučio da i Bosna i Hercegovina taj dan obilježi na odgovarajući način.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira pozvao je nadležne organe vlasti Bosne i Hercegovine da ispune svoje obaveze prema međunarodnom pravu u pogledu ostvarivanja potpune saradnje s Međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu, tako što će omogućiti što skorije hapšenje Ratka Mladića i razbijanje mreže njegovih pomagača.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je podsjetio organe vlasti i lidere političkih stranaka da je Bosna i Hercegovina međunarodno priznata suverena država čiji je teritorijalni integritet zagarantiran Općim okvirnim sporazumom za mir. Bilo kakvo osporavanje osnovnih elemenata Općeg okvirnog sporazuma za mir smatrat će se neprihvatljivim, uključujući i jednostrane poteze koji imaju za cilj ugrožavanje ustavnog poretka Bosne i Hercegovine. Visoki predstavnik će nastaviti da osigurava potpuno poštivanje Općeg okvirnog sporazuma za mir, te će i dalje pratiti napredak u pogledu ostvarivanja ciljeva i ispunjavanja uslova definiranih za zatvaranje OHR-a. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira će neprekidno pratiti razvoj situacije.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira očekuje da će ostvariti blisku saradnju sa visokim predstavnikom Valentinom

Inzkom, te je pozdravio Rezoluciju 1869 (2009) Vijeća sigurnosti UN-a koja je usvojena s tim u vezi 25. marta. Upravni odbor je naglasio da visoki predstavnik zadržava potrebne instrumente da se suprotstavi osporavanjima Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor je izrazio svoju zahvalnost Miroslavu Lajčáku na njegovom doprinosu u implementaciji mira i napretku Bosne i Hercegovine na putu integracije u evroatlantske strukture.

Naredna sjednica političkih direktora održat će se u Sarajevu, 29. i 30. juna

2009. godine.